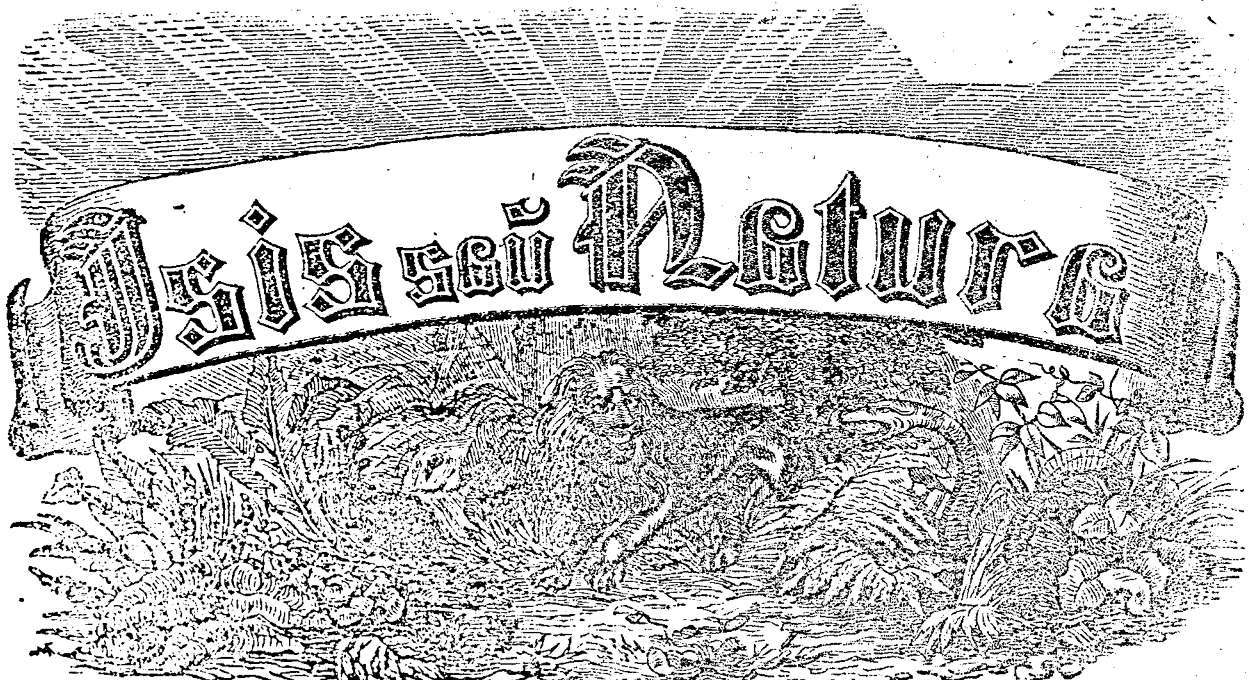

JURNAL

ПЕНТРȢ РЕSПÎNDІРЕА ШТІІNЦЕЛОРȢ NАТȢРАЛЕ ШІ ESАКТЕ, ÎN ТОАТЕ КЛАSЕЛЕ

Pedіцeatȣ

de

PROFESOR DOCTOR IULIUS BARASH.

№ 8. (Anȣлȣ алȣ пatpȣлea) Бȣкȣрешtĭ 30 Feвpȣapie, 1859.

Konpindepea: Desnpe instinktele animaлелорȣ.— Марea.— Комȣнікаціȣnĭ шчіentifiчe міч.

Desnpe instinktеле animaлелорȣ.

Карактерȣлȣ че deosebeшtе лȣкрърілe продȣse npin instinktȣлȣ animaлелорȣ, din чеде продȣse npin înцeлепчіȣne ла oamenĭ, este къ, чеде d'întîiȣ nȣ sîntȣ pesȣлtatȣлȣ вр'ȣneĭ imitaціȣnĭ saȣ esnepienцĭ (kape omȣлȣ kîштігъ npin înвъцътȣръ), чі sîntȣ ȣpmate totȣ-deaȣna întp'ȣnȣ modȣ nefiindȣ sȣскȣsȣ ла вр'о nepfekціȣne, nічĭ eшite npin вр'о sokoteaлъ de npeвedepe, saȣ de foлоsinцъ. *Instinktȣлȣ* este o imnȣлsiȣne (îndemnape) oapбъ, npin kape Natȣpa siлeшte animaлеле a лȣкра întp'ȣnȣ kinȣ xotъpîtȣ. Лȣкрърілe omeneшti din kontpa, eшindȣ npin înцeлепчіȣne, sîntȣ pesȣлtate ȣneĭ жȣdeкъцĭ шi d'o aлецере ліберъ a воінцеĭ noastpe, dapȣ nȣ d'o îndemnape oapбъ. Iatъ ȣnȣ esemnлȣ алȣ ȣneĭ лȣкрърĭ foapte simnлe, dapȣ foapte kȣpioase, kape nerpeшitȣ este npodȣsъ npin instinktȣлȣ че natȣpa a dъpȣitȣ animaлелорȣ ka ȣnȣ feлȣ de kълъȣzъ sirȣpъ, a'ле netpeчe npin dpȣmȣлȣ vieцeĭ лорȣ; nȣtemȣ snȣne aічĭ o fantъ oбsepвatъ ла nȣiĭ de paцъ skoшĭ npin гъinъ. Aчeste paцe tpъindȣ împpeȣnъ kȣ nȣiĭ de гъinъ, n'aȣ вьzȣtȣ nічĭ odatъ înkъ aлтъ nasepe ka sъ ле semene, nічĭ sîntȣ înвъцate de nimenĭ; kȣ toate aчestea, ла чеа d'întîiȣ okasiȣne, гъsindȣ вр'ȣnȣ лакȣ, se apȣnkъ întp'însȣлȣ înnotindȣ kȣ nлъчepe, ne kîndȣ kлошка se вaitъ ne mapцine, de fpikъ ka sъ nȣ se înneчe. Aлte asemenea esemnлe sîntȣ лȣкрърілe aлбіnелорȣ, a kъpopa kлъdipe ne apatъ o perȣлapitate admipaбілъ; kȣ toate aчestea, neavîndȣ nічĭ odatъ вр'ȣnȣ înвъцъtорȣ; în kontpa ka kîndȣ s'apȣ fi nъskȣtȣ apxitektopĭ, se anȣkъ

de aчeastъ deлiкatъ клъdipe îndatъ dȣпъ naшtepea лopȣ. Din џeнepaцiȣne în џeнepaцiȣne ȣpmeazъ totȣ aчea клъdipe фъpъ sъ fie sȣпȣsъ ла вp'o nepfeкцiȣne, шi neлъsîndȣ-se d'a nȣ лȣкpa кiapȣ ла îmпpeџiȣpъpiлe în кape aчeste клъdipǐ sîntȣ de npisosȣ nentpȣ fолосȣлȣ лopȣ Пpin ȣpmape, nȣ nȣtemȣ sokoti aчeste лȣкpъpǐ кa кîndȣ apȣ fi eшitȣ dintp'o pefлesiȣne înцeлeгъtoape, npeкȣmȣ ла noǐ oamenii, чi sîntȣ лȣкpъpiлe instinкteлopȣ.

Instinкteлe animaлeлopȣ se osebeskȣ dȣпъ feлȣлȣ aчeлopȣ fiinцe, шi sîntȣ ȣnȣ obieкtȣ foapte intepesantȣ de stȣdie nentpȣ filosofǐ, npeкȣmȣ шi nentpȣ natȣpaлiшtǐ. Кa sъ кȣnoaшtemȣ toate aчeste instinкte deosebite, tpebȣia sъ ne întindemȣ aiчǐ asȣnpa istopieǐ tȣtȣpopȣ animaлeлopȣ; dapȣ neabîndȣ aiчǐ лoкȣ în aчestȣ aptiкoлȣ nentpȣ o asemenea stȣdie, de aчeea aчi ne вomȣ mъpџini a spȣne dintp'înseлe nȣmaǐ кîte-вa din чeлe maǐ mȣлtȣ вpedniчe de însemnatȣ. Aшa вopȣ aвea лeкtopii nostpii чeлȣ nȣцinȣ o idee asȣnpa aчeлopȣ mipaкȣлoase fenomene кape ne apatъ înцeлeпчiȣnea diвinъ pъsȣitoape npin лȣкpъpiлe aчeлopȣ кpeatȣpǐ aлe eǐ, шi înaлцъ inima noastpъ, ȣmплîndȣ-ne d'ȣnȣ simtimîntȣ peлiџiosȣ кътpe Atotȣ-nȣtepniкȣлȣ, a къpȣǐ manifestaцiȣne este глopia natȣpeǐ;

Чeлe de къпetenie лȣкpъpǐ instinкtiвe лe nȣtemȣ împъpцi în *tpeǐ кlase*, dȣпъ чe eлe atîpnъ de *nȣtpapea џenȣлȣǐ* saȣ de *nȣtpapea individȣлȣǐ* (nepsoaneǐ) opǐ de peлaцiȣne întpe чeлe din ȣpmъ кȣ aлte animaлe saȣ de *soчiabiлitate.*—

Sîntȣ instinкteлe date din mîna natȣpeǐ animaлeлopȣ nentpȣ asiгȣpapea ȣneǐ пъpтǐ a лopȣ, npeкȣmȣ шi nentpȣ пъzipea лopȣ de feлȣpimi de кaȣse вътъmътoape кape лe înкȣnџiȣpъ npetȣtindinea. Aiчǐ nȣtemȣ spȣne maǐ întîǐ, disnosiцiȣnea d'a se nȣtpi nȣmaǐ de deosebite sȣbstanцe. Чea maǐ mape napte a animaлeлopȣ, aȣ aчeastъ fipe, шi лa кîte-вa dintp'înseлe aчestȣ instinкtȣ este atîtȣ de nȣtepniкȣ, în кîtȣ лe вedemȣ лъпъdîndȣ totȣ feлȣлȣ de nȣtpeцȣ mȣpindȣ кiapȣ de foame, daкъ nȣ лe dъmȣ nȣtpeцȣлȣ лop npedestinatȣ de natȣpъ. Ȣneлe mъnînкъ кapne, aлteлe se nȣtpeskȣ кȣ вeџetaлe, шi întpe чeлe din ȣpmъ sîntȣ mȣлte кape se цinȣ nȣmaǐ кȣ foiлe saȣ noameлe deosebiteлopȣ плante, pъmîind neбъгътoape de seamъ лa opǐ-чe aлtȣ feлȣ de nȣtpeцȣ. Iapъшǐ вedemȣ къ ȣneлe din animaлe skimbъ npin instinкtȣ feлȣлȣ nȣtpeцȣлȣǐ лopȣ dȣпъ deosebipea desвoлtъpiǐ кopпȣлȣǐ în deosebite enoчe aлe вieцeǐ лopȣ.

Aшa вedemȣ къ *бpoaшteлe* (Rana esculenta) шi *бpotȣчeiǐ* кape se nȣtpeskȣ кȣ matepiǐ вeџetaлe (плantiвoape) кîndȣ sîntȣ în nosiцiȣne de tetapdȣ (adiкъ fiindȣ foapte tinepǐ, кîndȣ лe лinseskȣ niчioapeлe шi aлte desвoлtъpǐ aлe opганeлopȣ кopпȣлȣǐ); aчeste animaлe sъ faкȣ mîncътoape de кapne (кapniвope), dȣпъ чe aȣ aжȣnsȣ în stapea desвoлtъpii întpeцǐ a opганeлopȣ кopпȣлȣǐ. Aлte inseкte din кontpa, sîntȣ mîncътoape de кapne în stapea de лapвъ, шi плantiвope în stapea de desвoлtapea nepfeкtъ

Пȣtepea simцȣpiлopȣ, maǐ кȣ seamъ simцȣpiлopȣ de вedepe, de aȣzipe шi de miposȣ, sîntȣ în џenepe foapte desвoлtate лa animaлeлe кapniвope, fiindȣ къ aчeste animaлe tpъeskȣ întp'o neкontenitъ inimiчie кȣ aлte fiinцe вiǐ ne кape eлe tpebȣe sъ лe omoape, кa sъ se nȣtpeaskъ din кapnea лopȣ; npin ȣpmape aȣ tpebȣinцъ a simцi npada лopȣ de denapte npin вedepe, aȣzipe, saȣ miposȣ. Dapȣ sîntȣ ȣneлe dintp'înseлe кape aȣ npiimitȣ din mîna natȣpeǐ, nimte instinкte deosebite, кape înлesneskȣ nȣtpipea лopȣ întp'ȣnȣ кinȣ foapte кȣpiosȣ.

Лa animaлeлe кapnasiєpe (mîncътoape de кapne), лȣкpъpiлe instinкtiвe npodȣкȣ în џenepe nimte aкцiȣnǐ mȣлtȣ maǐ кomплiкate de кîtȣ лa animaлeлe epbiвope (mîncътoape de кapne.)

Aшa s. e. este o inseкtъ nȣmitъ лeȣлȣ fȣpniчiлopȣ (Myrmecophaga No. 1 în fig.) a къpȣia лapвъ (fig. 2) este destinatъ a se nȣtpi de fȣpniчǐ шi de aлte inseкte de кape sȣџe zeama (sъnџeлe) лopȣ; dapȣ aчeastъ лapвъ este foapte лeneшъ шi sъ miшкъ foapte înчetȣ, astȣ-feлȣ къ iǐ apȣ beni foapte гpeȣ кa sъ'шi npoкȣpe nȣtpimîntȣлȣ sъȣ, daкa Natȣpa nȣ iǐ apȣ fi înzъцatȣ npin instinкtȣ ȣnȣ mizлoкȣ foapte inџeniosȣ sppe a npinde npada sa întp'ȣnȣ modȣ foapte ȣшopȣ. Aчestȣ instinкtȣ înвaцъ ne aчestȣ miкȣ animaлȣ кa sъ'шi sane în nisinȣ finȣ o miкъ гpoanъ în fopma ȣneǐ пîлnieǐ (fig. 3), ne ȣpmъ se asкȣnde în fȣndȣлȣ aчesteǐ гpoane шi aшteanтъ кȣ pъbdape къ вp'ȣnȣ inseкtȣ sъ кazъ întp'însa, aчestȣ npeчiпiчiȣ fiindȣ foapte penede. Dapȣ кîndȣ biкtima, къzîndȣ, кaȣtъ sъ se sкane,

saȣ kîndȣ staȣ în mizлокȣлȣ пръпъstieĭ шi нȣ ва sъ меаргъ пînъ în fȣndȣ, лarва арȣнкъ пе dînsa o мȣлцime de воаве de nisinȣ în кîtȣ o amъцеште, de kade. Aчeste арȣнкътȣрĭ, лarва лe face прin капȣ шi гȣра sa. Dapȣ шi modȣлȣ кȣ каре ачеаstъ лarвъ sапъ гроапа saȣ кȣрsa eĭ, este foapte кȣрiosȣ. Dȣпе че a esaminatȣ локȣлȣ ȣnde ва sъ se ашeze, începe шi traце ка ȣнȣ черкȣ каре tрeвȣe sъ aiвъ мъримea de sȣsȣ a гропеĭ; пе ȣрmъ se пȣне în mizлокȣлȣ черкȣлȣĭ шi лȣкреазъ кȣ ȣna din лавеле sале ка к'о лопатъ, sапъ totȣ mереȣ шi гръмъdеште o мȣлцime de nisinȣ sъпатȣ пе капȣлȣ eĭ, пе ȣрmъ sгȣdȣе капȣ шi аша asвîрлъ denapte afapъ din черкȣ tpasȣ, materica кȣ каре капȣлȣ este înкъркатȣ. Aша ȣрmeазъ, totȣ înвîrtindȣ-se împрецiȣрȣлȣ eĭ, mергîndȣ îndъpъtȣ шi servîndȣ-se totȣ d'ачееашъ лавъ пentрȣ sъпареа nisinȣлȣĭ. Dapȣ kîndȣ a ажȣnsȣ a termina o învîrtire шi a ревeni ла локȣлȣ de ȣnde a eшitȣ, пе ȣрmъ strînце totȣ mереȣ diametрȣ ачестȣĭ черкȣ пînъ kîndȣ ажȣнце a sъпа гроапа коnikъ каре îĭ servъ drentȣ кȣрsъ. Kîndȣ, sъпîndȣ, dъ de вр'о пeatръ каре apȣ strika регȣлаpitatea formeĭ кȣрseĭ, o лasъ d'o камȣ datъ пе atinsъ; dapȣ, dȣпе че a terminatȣ лȣкрареа sa, face toate forцiле posiвiле sпре a пȣне пе sninapea eĭ ачеаstъ пeatръ ка sъ o skoaцъ afapъ. Dakъ a izвȣtitȣ, atȣnчĭ îmпinце пeatра denapte de марцinea гропеĭ, паркъ aвîndȣ прintр'ачеаsta o преведере ка sъ нȣ казъ пeatра iapȣ în гроапъ. Dapȣ dakъ нȣ este în stape a skoate пeatра din гроапъ, шi възîndȣ къ, кȣ ачестȣ defektȣ, кȣрsa ва fi пeперfektъ, лasъ лȣкрареа eĭ шi o începe ла ȣн алтȣ локȣ, нъdъждȣindȣ къ аколо o sъ aiвъ maĭ мȣлтȣ норокȣ. Dakъ плоаea a strikatȣ регȣлаpitatea кȣрseĭ, saȣ къdереа ȣнеĭ insekte a фъкȣtȣ ачеаsta, лarва se гръвеште шi репареазъ aчestȣ defektȣ.

Ȣniĭ пъiaцeнĭ fakȣ кȣрse însъ мȣлтȣ maĭ кȣрioase, къчĭ цеsъtȣрiле каре aчeste animaле întinde în diferite modȣрĭ, aȣ toate drentȣ skonȣ ка sъ împiedice мȣште шi алте insekte în zворȣлȣ лорȣ шi sъ ле prinzъ. Aшezapea fiрелорȣ în aчeste цеsъtȣрĭ varieазъ мȣлтȣ dȣпе diferinцa sпeцелорȣ; ла ȣniĭ цеsъtȣра este d'o mape елеганцъ s. e. ла ȣнȣ felȣ de пъiaцeнȣ (Epeira Deadema) каре se цine în гръdinĭ, a къреia цеsъtȣра este ȣнȣ miракȣлȣ de frȣмȣseцe шi fiнeaцe; алцĭ пъiaцeнĭ, kîndȣ обсервъ къ s'aпропie o insektъ, o înfaшъ кȣ firiĭ лорȣ ка întр'o faшъ пе ȣрmъ ле prinde кȣ гiареле лорȣ veninate.

Este ȣн пеште (exotes Ejaculator, Archer) каре тръеште în rîȣл Gange în India. Aчestȣ animaлȣ sъ нȣtреште de insekte каре se цinȣ пе ервȣрĭ шi арворĭ пе ла maлȣлȣ апеĭ saȣ каре крeskȣ în апъ. Aпоĭ пештеле пепȣtîndȣ sъ easъ din апъ, прin ȣрmаpe пefiindȣ în stape sъ prinzъ aчeste insekte, întреввinцеазъ ȣнȣ mizлокȣ inцeniosȣ, adikъ арȣнкъ din гȣра sa пiште пiшкътȣрĭ de апъ neste insektъ, îndatъ ачеаsta kade în апъ шi пештеле o prinde. Dapȣ e кȣрiosȣ кȣ че aртъ шi esaktitate, пештеле арȣнкъ aчeste пiшкътȣрĭ astȣ-felȣ ка sъ казъ tokmaĭ neste insekte шi maĭ пiчĭ odatъ нȣ грешеште, апоĭ възîndȣ къ insekta ва sъ казъ, пештеле se пȣне astȣ-felȣ къ insekta kade drentȣ în гȣра лȣĭ. Aчestȣ пеште apȣ пȣtea da penpezentaцiȣне a ȣнȣĭ komediantȣ.

Totȣ întр'ачеаstъ класъ de instinkte tрeвȣe sъ пȣнemȣ disпoziцiȣнea înпъsкȣtъ ла ȣнеле aнimaле каре ле înваць a adȣna toamna провiзiȣнea лорȣ de iapnъ шi але askȣnde întр'ȣнȣ локȣ konвeнaвiлȣ. Aчestȣ instinktȣ este desволtatȣ maĭ ла toate animaлеле каре нȣ skimвȣ iapna локȣinцa лорȣ, прin ȣрmаpe apȣ мȣрi iapna de foame dakъ n'apȣ fi îngrižitȣ toamna desпре ачеаsta. Aчestȣ aktȣ de преведере, ȣнȣ pesȣлtatȣ d'o калкȣлъ шi d'o mape înцелепчiȣне ла noĭ oamenii, se face ла aчeste animaле întр'ȣнȣ modȣ пȣрȣ instinktivȣ шi фъръ пiчĭ o ȣрmъ de inteлiцeнцъ шi de sokoteaлъ din naptea animaлȣлȣĭ; къчĭ animaлеле пъskȣte vapa, fakȣ toamna провiзiȣнea лорȣ, de шi еле нȣ poate sъ штie înкъ прin eспeрiinцъ къ iapna нȣ ворȣ гъsi nimikȣ пе kîmпȣ.

Вeверiцеле (Sciurus No. 4) din пъdȣрiле noastре пе daȣ ȣнȣ esemплȣ a ȣнȣĭ instinktȣ de преведереа шi de препарареа провisiȣнiлорȣ. Vapa, aчeste animaле aцеpe iste шi цeнtiле гръмъdeskȣ mape провiзiȣне de нȣчĭ, de mirdaле rîndъ ш. ч. л. шi se servȣ d'ȣнȣ арворȣ голȣ ȣнde fakȣ maraziea лорȣ. Еле aȣ oвiчeiȣ sъ fakъ maĭ мȣлте maraziĭ în diferite локȣрĭ askȣnse, шi iapna kîndȣ нȣ гъseskȣ nimikȣ пе kîmпȣ, ȣмвлъ ла maraziiле лорȣ, ле deskide шi

se бѫкѫрѫ de віeaцa лор. Dap e кѫріos, a вedea кѫ кeap кînd кîmпѫл e акoперіt кѫ zъпаdъ, eлe tot щtiѫ sъ гъseaskъ лoкѫріле ѫnde aѫ askѫnsѫ провізіѫnea лорѫ. Dapѫ щі aчeste animaлe fakѫ aчeasta fъръ вр'o калкѫлъ înцeлeantъ, къчі кeap чeлe tinepe кapе n'aѫ възѫtѫ înкъ iapna, totѫ 'щі прегътеsk toamna провізіѫnea лорѫ de iapnъ.

Ѫnѫ алtѫ animaлѫ (Logomys pica) кapе tръещte în Sівepiea щі seamъnъ mѫлtѫ кѫ ieпѫpiле албѫ ла noі, ape ѫnѫ instinktѫ înкъ maі кѫpiosѫ; къчі aчestѫ animaлѫ faчe din iapбъ, fînѫ, întокmaі ка apendaщii nощtpii; adeкъ taie кѫ dinцii пe кîmпѫ iepбѫpiле чeлe maі zemoase щі чeлe maі mapі, пe ѫpmъ лe пѫne жosѫ пe кîmпѫ ка sъ se ѫsѫчe ла soape, щі dѫпe чe s'aѫ ѫskatѫ, лe гръmъdeskѫ, fakѫ ка kopite щі îngpiжeskѫ кѫ aчeste kopite sъ nѫ fie esпѫse ла плоі, ка sъ nѫ se stpiчe; пe ѫpmъ sапъ de desѫбtѫлѫ fieщi-кърѫia kopite o гpoaпъ askѫnsъ din afapъ кapе este în комѫnікацiѫne кѫ галepii (ганrѫpii) sѫб-tepane щі în sefîpщitѫлѫ aчestорѫ гълъpii se aflъ лoкѫinцa aчestѫі animaлѫ, кapе ape o ка-mepъ пentpѫ кѫлкaщѫлѫ лѫі, щі este aщezatъ astѫ-feлѫ în kîtѫ animaлѫлѫ noate în opі-чe mi-nѫtѫ, fъръ sъ easъ afapъ, ка sъ віziteze mara-ziiле saле, ка sъ вazъ dakъ toate провізіѫniле sîntѫ în stape бѫnъ.

Ѫnѫ алtѫ feлѫ de instinktѫ, чe пpiвeщte щі eлѫ ла konsepвapea віeцeі indівidѫлѫі, este a-чeла кapе înвaцъ пe animaлe ка sъ'щі fakъ лo-кѫinцeлe лорѫ (instinktѫлѫ de konstpѫкцiѫne). Dap щі aчeastъ лѫкpape este пѫpъ instinktiвъ щі nѫ pesѫлtatѫлѫ ѫnei калкѫлe щі a inteлiцenцeі, къчі aчeste лѫкpъpі nѫ sîntѫ капабiле nічі odatъ a fi modifiate saѫ îmбѫnътъцite, ка лѫкpъpiле oame-neщtі fъкѫte кѫ înцeлeпчiѫne.

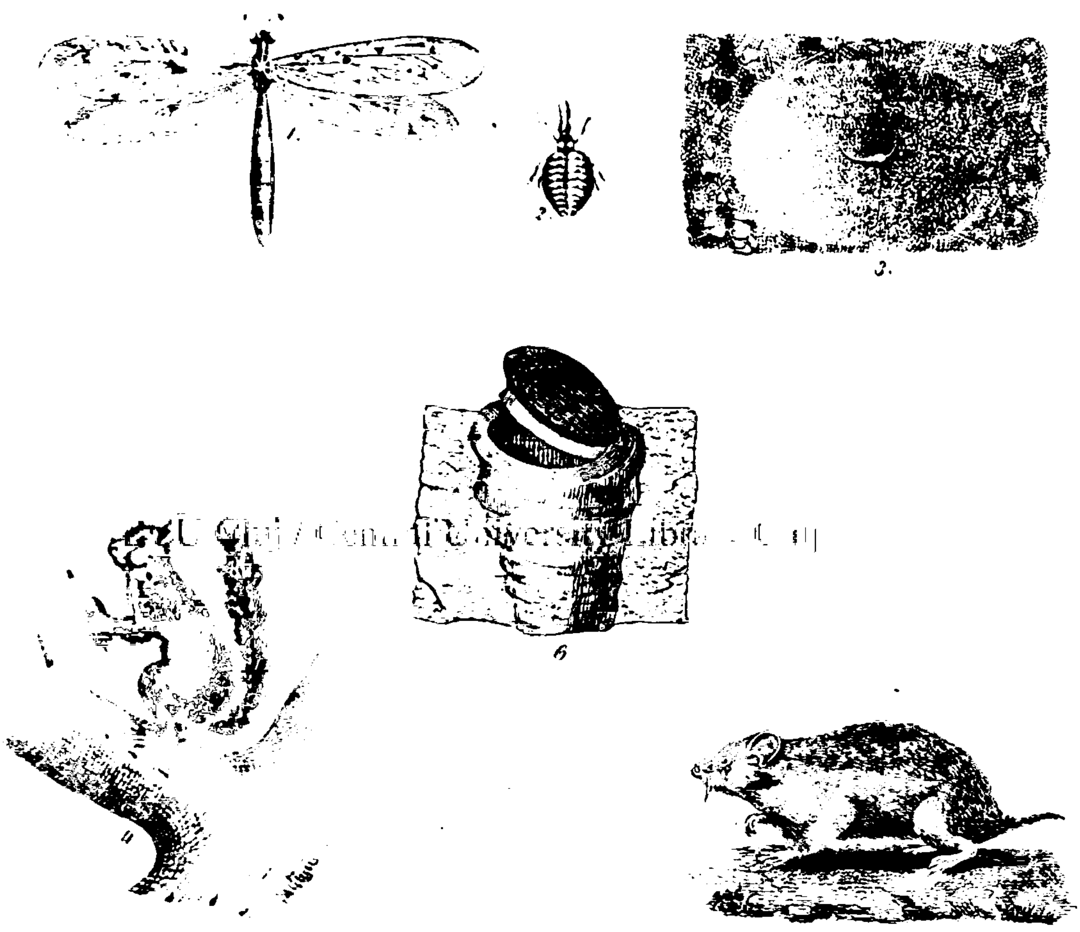
Aщa s. e. este Hamsterul (Cricetus, вezі No. 5), ѫnѫ animaлѫ mikѫ de mъpimea ѫnѫі щo-бoлanѫ кapе tpъeщte maі în toatъ Ѫpona, щі faчe mape stpікъчiѫne агpікѫлtѫpeі. Aчestѫ ani-maлѫ 'щі faчe o лoкѫinцъ sѫбtepanъ (ѫnѫ бop-deiѫ) кapе ape doъ eщipі; ѫna în кѫpmeziщѫ saѫ гipлічі (ка intpapea пiвnіцiлорѫ noastpe) пe ѫnde animaлѫ apѫnкъ afapъ пъmîntѫ kîndѫ îщі sапъ бopdeiѫ, щі алta esta este dpeaпtъ, пep-пendікѫлapъ, пe ѫnde animaлѫлѫ intpъ щі easъ. Aчeste галepii щepгѫ ла maі mѫлte kamepe po-tѫnde кapе комѫnікъ ѫna кѫ алta, щі dintpe кapе ѫna este iatakѫ de dopmitѫ алѫ animaлѫлѫі; къчі se aflъ акoлo ѫnѫ patѫ fъкѫtѫ de fînѫ, пe kîndѫ чeлe-лaлte din kamepiле aчesteі лoкѫinцe sepвѫ dpeптѫ maraziі ѫnde animaлѫлѫ гpъmъ-deщte провізіѫne konsidepaбiлъ de iapnъ.

Sîntѫ niщte пъiaцenі кѫnoskѫцi în Istopiea Natѫpaлъ sѫб nѫmipea de Mygale. Aчeste ani-maлe fakѫ konstpѫкцiѫne (лoкѫinцъ) sѫбtepanъ semъnътoape кѫ aчeлe aлe Hamsterului, însъ mѫлtѫ maі комплiкate; къчі aчeщti пъiaцenі, nѫ nѫmaі къ 'щі fakѫ niщte лoкѫinцe mapі щі ко-mode, бa înкъ щtiѫ sъ înкizъ intpapea aчestорѫ лoкѫinцe к'o ѫщъ кapе se deskide щі se înкide întокmaі ка ѫщeлe noastpe кѫ бaлamaлe (вezі No. 6 în fig. кapе ppezintъ лъкѫinцa кѫ ѫщa miщкътoape) Eatъ кѫmѫ e fъкѫte aчeastъ лoкѫinцъ. Пъiaцe-nѫлѫ кaѫtъ ѫnѫ пъmîntѫ tape, apцiлosѫ щі акoлo sапъ o гaѫpъ чiлindpікъ aвîndѫ o лѫnцime de 8 saѫ 10 чentimetpі; în пъѫntpѫлѫ îлѫ tenкѫeщte кѫ ѫnѫ feлѫ de вapѫ (mочіpлъ) foapte tape; пe ѫpmъ faчe de пъmîntѫ клeosѫ, кapе îлѫ бate бine кѫ пічiоapeлe, ѫnѫ капакѫ кapе este бine potpi-вitѫ кѫ гѫpa чiлindpѫлѫі; de aчestѫ капакѫ, лiп-seщte niщte fipі de mътase кapе лe skoate din гѫpa sa; aчeщtі fipі sepвъ a tpaцe ѫщa кътpe чiлindpѫ kîndѫ вa animaлѫ sъ'л înкizъ. Sѫпpafaцa estepioapъ a капакѫлѫі, nѫ se deoseбeщte nіч de кѫmѫ de чeлѫ-лaлtѫ kîmпѫ; asta este fъкѫtѫ denadinsѫ ка sъ nѫ кѫnoaskъ niminea къ este aічі вp'o лoкѫinцъ; пe kîndѫ sѫпpafaцa de пъ-ѫntpѫ a капакѫлѫі, este foapte netedъ щі лѫчі-toape. În dpeптѫлѫ капакѫлѫі se aflъ пe fѫndѫл чiлindpѫлѫі niщte гъѫpі ѫnde пъiaцenѫлѫ бaгъ пічiоapeлe saлe пpin кapе tpaцe жosѫ fipeлe кapе atîpnъ жosѫ din капакѫ щі tpъгîndѫ fipeлe, цine кѫ siлa капакѫлѫ înкisѫ împiedікîndѫ opі-чe ка sъ nѫ intpe акoлo. Ѫnѫ воiaцiopѫ щtiinцifікѫ a asiгѫpatѫ къ s'a лѫptatѫ mѫлtѫ кѫ пъiaцenѫлѫ пînъ kîndѫ a pesmitѫ sъ pѫпъ fipeлe щі sъ deskізъ ѫщa. Dapѫ în aчeastъ лѫптъ, s'a ѫitatѫ пpintp'o кpъ-пътѫpъ, în пъѫntpѫлѫ чiлindpѫлѫі щі a възѫtѫ пe пъiaцenѫ къ este în fѫndѫлѫ чiлindpѫлѫі щі цine кѫ fopцъ, fipeлe капакѫлѫі ка sъ nѫ'лѫ des-кізъ чine-вa.

Aчeasta este ѫnѫлѫ din esemплeлe pape кapе лe вedemѫ ла лoкѫinцeлe fъкѫte de animaлe, adікъ sъ fakъ щі ѫщa; къчі în цenepe, ѫщa este пpiвiлeцiѫлѫ лoкѫinцeлорѫ oameneщtі.

Dapȣ̆ ши ла insekte se веde ȣнȣ̆ нȣмърȣ̆ маре de операцiȣнĭ instinktiве пentrȣ konstrȣkцiȣнеа (фачере) локȣinцелорȣ̆ лорȣ̆. În грѣdinĭ гъsimȣ̆ d'асȣпра фоiлорȣ̆ de лiлiакȣ̆ ши de агрешĭ ниште кȣïбȣрĭ албе а ȣнорȣ̆ omide (chenille) каре sintȣ̆ алкътȣite прin кȣсътȣра фоiлорȣ̆ фъкȣte сȣлȣ̆. Кiар гогошiле de черпiалъ, нȣ sintȣ̆ алтȣ̆чева de kitȣ̆ ниште кȣïбȣрĭ але ȣнеĭ omide de fлȣtȣрĭ фъкȣte пе фоiле de stежарȣ̆ de ȣнȣ̆ цeнȣ̆ deoseбitȣ̆.

Мȣлte animaле întpeпrindȣ̆ кълътоpiĭ (воiаце) лȣнцĭ. Dȣпъ че аȣ̆ minкatȣ̆ toate продȣkteле ȣнеĭ церĭ мергindȣ̆ а-шĭ кȣта нȣtpeцȣлȣ̆, саȣ̆ kindȣ̆ se апропie iарна, se dȣкȣ̆ în клiмеле маĭ калde. Ачеste animaле мергȣ̆ de ла нордȣ̆ (miазъ-ноапte) спре sȣdȣ̆ (miазъ-zi), dapȣ̆ ши

No. 1 Insekta Myrmerophaga No. 2. Ларвъ, No. 3. Кȣрса ларвеĭ. No. 4. Веверiца, No. 5. Amstep, No. 6. Кȣïбȣл пъiанченȣлȣĭ Mygale.

алtеле din kontpa, спре а se пъzi de о кълdȣръ фоарte маре, фъръ вара din клiмеле преа калde спре нордȣ̆ ла клiмеле маĭ ръкоросе. Ачеste кълъторiĭ ле факȣ̆ еле абiа ешindȣ̆ ла лȣме (челе маĭ мȣлte sintȣ̆ нъскȣte în ачелȣ̆ анȣ̆), прin ȣрмаре kindȣ̆ нȣ штiе înкъ нiмiкȣ̆ афаръ din цинȣтȣлȣ̆ лорȣ̆ ȣнde аȣ̆ трѣitȣ̆ пинъ atȣнчĭ. Odatъ (ши de мȣлte орĭ кiарȣ̆ întр'о zi) se адȣнȣ̆ în чете ши înчепȣ̆ калеа лорȣ̆ dpeптȣ̆ фъръ вре о îndoiалъ, ка kindȣ̆ арȣ̆ авеа în inima лорȣ̆ о кълъzъ, каре ле аратъ dрȣмȣлȣ̆ în аерȣ̆ голȣ̆ спре а нȣ se ръtъчi în калеа лорȣ̆ лȣнгъ de sȣte de мiлȣрĭ цеографiче; dapȣ̆ ачеste кълъȣзе нȣсkȣte кȣ dinселе чiне sintȣ̆? Iарȣ̆ Natȣра! Ачеаstъ маïкъ комȣнъ, каре înкȣнцiȣръ претȣtindenĭ пе непȣмърацiĭ fiĭ аĭ съĭ. Dapȣ̆ съ ворбimȣ̆ маĭ deslȣшitȣ̆! Ачеstȣ̆ кълъȣzȣ̆ este spiritȣлȣ̆ diвinȣ̆, каре а ȣмплȣtȣ̆ кȣ stрълȣчiреа разелорȣ̆ лȣминеĭ сале toтȣ̆ ȣniверsȣлȣ̆, каре este sȣflетȣлȣ̆ sȣflетелорȣ̆ ши вiаца вiецелорȣ̆ tȣtȣлорȣ̆ fiiнцелорȣ̆.—

Аша ниште маïмȣце (singes), каре трѣескȣ̆ în пъdȣрiле Америчеĭ, skimбъ din timпȣ̆ în timпȣ̆ (dapȣ̆ нȣ ла перiоаде регȣлате) локȣinца лорȣ̆ dȣпъ че аȣ̆ minкатȣ̆ toate продȣkteле пъmintȣлȣĭ,

ши emigreazъ (плеакъ) în чете mapї, sъpindȣ din pamȣpї în pamȣpї, mepгîndȣ a къѕta ȣnȣ алтȣ локȣ ȣnde se afлъ продȣкtеле de îndestȣлареа лорȣ. Мȣmеле поартъ пȣїї лорȣ în браце шї toatъ чеата apatъ o еспресiȣне de плъчере ши stpigъ de бȣкȣкрie.

Totȣ în ачестȣ кипȣ emigreazъ din timпȣ în timпȣ în kîte-ва цеpї de ла нордȣ (Норвеціа ши Лапоніа) niште animале de o mъpime ка a шоарічілорȣ (кіатацї лeminir). Ачесte animaле че локȣеsкȣ ла цъpmȣлȣ тъpiї înrieцate, în emiгръріле лорȣ спре miazъ-zi, mepг în чете foapte mapї ши tokmaї ка soлdaцiї întp'o лinie dpeantъ; dîndȣ песте вр'ȣнȣ pîȣ înnoatъ, пе mȣnцїї din dpȣmȣлȣ лорȣ se sȣе. Еле mepгȣ ноаптеа ши fакȣ stpikъчiȣнї foapte mapї пе ȣnde tpeкȣ, fiindȣ къ mъnînкъ toate продȣкtеле пъmîntȣлȣї, dapȣ este порокȣ къ нȣmaї odatъ ла zече anї se întîmплъ o asemenea emiгpape.

(Ва ȣрма)

III Марea.

Релацiȣнеа întpe kontinentȣ ші mape.

Ȣmȣлȣ de pîndȣ 'шї imaцinъ къ ȣnde este акȣmȣ mape, epa totȣ-d'aȣna mape ши ȣnde este акȣmȣ ȣskatȣ, epa totȣ-d'aȣna ȣskatȣ. Dapȣ нȣ e аша; къчї o mȣлцime de черчетъpї ши de съпътȣpї în пъmîntȣ, aȣ пробатȣ къ în mȣлte локȣpї ȣnde este акȣmȣ mape, epa odatъ ȣskatȣ пе kîndȣ în алте локȣpї ȣnde epa odatъ mape, este акȣmȣ ȣskatȣ, ба înкъ sîntȣ аколо pъdikaцї mȣnцї цigantiчї d'o înълцime foapte konsidepaбiле.

De mȣлte opї ведеmȣ пе вîpfȣpiле mȣnцiлорȣ stpate konsidepaбiле de конхiліе (skoїчї) de mape. Sîntȣ mȣnцї каpe sîntȣ komпȣшї нȣmaї de ачесte конхiлiї. De ȣnde dapȣ aȣ venitȣ ачесte конхiлiї каpe tpъeskȣ нȣmaї în mape, пînъ ла ачешtї mȣnцї aї кърора вîpfȣ se sȣe акȣmȣ ла o înълцime de *miї* de nічioape песте nівелȣлȣ тъpeї?

Sîntȣ пе пъmîntȣ mȣnцї imensї de kpetъ saȣ tiбiшipȣ (s. e. mȣnteле чеЛȣ maї înaлtȣ песте пъmîntȣ adeкъ Daвaлaцipȣ în Himalaia ши mȣлцї aлцї). Noї шtimȣ акȣmȣ къ kpeta нȣ este aлtȣ nimikȣ de kîtȣ ръmъшiцe de animале miчї (infȣzopiї) каpe tpъeskȣ în mape. Ачесte animале aȣ цеste tape албе. Dȣпе moaptea лорȣ, ръmîne ачесte цеste ка niште sȣвеnipe nemȣpitoape în sînȣлȣ mъpeї. Пpin ȣpmape este înвedepatȣ къ mȣnteле Daвaлaцipȣ aлȣ кърȣia вîpfȣ se afлъ акȣmȣ ла o înълцime ка d'o miлъ цeorpafiкъ песте nівелȣлȣ тъpeї ши aлцї mȣлцї asemenea mȣnцї, saȣ afлatȣ odatъ акопеpiцї кȣ апеле тъpeї. Ачесte fante не пробъ къ pелацiȣнеа întpe Oчеанȣлȣ ши Kontinentȣ n'aȣ fostȣ totȣ-d'aȣna ачееа че este акȣmȣ ши къ amîndoъ aȣ skimбatȣ позiцiȣнеа лорȣ pечiпрокъ ȣнȣлȣ кътpe aлtȣлȣ.

Dapȣ sîntȣ în пpiвinцa ачеаsta, aлte fante нȣmaї пȣцinȣ кȣpioase. Аша s. e. s'a пробатȣ къ sîntȣ niште ораше каpe în antikȣitatea epaȣ лîнгъ mape ши акȣmȣ sîntȣ depъptate de mape кȣ maї mȣлte mȣлte miле цeorpafiче. Ачеаsta s'a întîmплатȣ s. e. în орашȣлȣ Idria каpe epa odatъ ȣнȣ поpтȣ лîнгъ mapea Mediteranъ ши акȣmȣ se afлъ кȣ ȣнȣ dpȣmȣ de 6 ope depъptatȣ de mape.

În Sвеціea s'a пробатȣ пе ла anȣлȣ 1743 пînъ акȣmȣ къ mapea Бaлtiкъ skade ши къ цъpmȣpiле лîнгъ Stokholm sъ sȣе totȣ maї pъȣ. În Xiлi s'a sȣitȣ цъpmȣpiле ла o лȣнцime de o sȣtъ miле цeorpafiче ла o înълцime de 15 niчioape, нȣmaї în кȣpsȣ de 11 anї adeкъ de ла 1824 пînъ ла anȣлȣ 1835.

Пе d'aлtъ паpte aȣ пробатȣ aлтъ fantъ къ апеле тъpeї s'aȣ sȣitȣ în ȣнеле локȣpї. Аша s. e. în Skania totȣ în Sвеціea s'a обsepвatȣ къ цъpmȣpiле se погоаръ în mape din че în че maї mȣлtȣ. Sîntȣ ȣнеле ораше în Italia de каpe este пробатȣ къ sîntȣ акȣmȣ пȣse maї жосȣ în paпоptȣ кȣ mape, de kîtȣ epaȣ în timпȣpiле antiче. În anȣлȣ 1275 s'a fopmatȣ o паpte нȣоъ din mapea nopdiкъ нȣmitъ Suider-See каpe a înekatȣ o mape întindepe din Oлanda ши ачестȣ локȣ ȣnde epa maї nainte ораше ши sate este акȣmȣ акопеpitȣ кȣ апеле тъpeї în kîtȣ se плimбъ корабia пе dînsȣ. Asemenea e пробатȣ къ stpimtoapea mъpeї de Gibraltar, Bosforus în Constantinopol ши stpimtoapea лȣї Behring în nopdȣ-

ostȣлȣ Siвepieї, s'a fopmatȣ maї пе ȣpmъ шi a pestaвiлitȣ komȣnikaцiȣne întpe doъ цъpї кape epa пînъ atȣnчї despъpцitȣ пpintp'o лimбъ de пъmîntȣ.

Tpeбȣe съ пomenimȣ aiчї шi faimosa tpa-diцiȣne кape se aфлъ adȣse шi de Apistoteлȣ în къpцiлe saлe, adeкъ къ în локȣлȣ ȣnde este акȣm очеanȣлȣ Atлantiкȣ, epa odatъ ȣnȣ kontinentȣ mape, maї mape de кîtȣ Eȣpопa, epa локȣitȣ de пenȣmepoшї попȣлї, epa mȣлte sекȣлї teatpȣлȣ лȣкpъpeї maї mȣлtopa împъpъцieї mapї; dapȣ întp'o noапte, toцї ачешtї попȣлї, toate aчeste împъpъцiї s'aȣ фъкȣtȣ невъzȣte. Очеanȣлȣ Atлantiкȣ лe a акопepitȣ шi акȣmȣ zaче în fȣndȣлȣ mъpeї Atлantiче pȣineлe aчestei лȣmi tpeкȣte stepse de пe фаца пъmîntȣлȣї кape a локȣitȣ odatъ, aчeastъ пapte пекatъ a пъmîntȣлȣї кape s'a пȣmitȣ *„Atlantis“*.

Aчeastъ tpadiцiȣne шi пȣmiteлe фапte кape s'a konstatȣ пpin oвsepвaцiȣne, пpoвe къ peлa-цiȣnea întpe Очеanȣлȣ шi пъmîntȣ n'aȣ pъmasȣ totȣ-d'aȣna aчeлaшї шi къ aчeштї doї aџenцї (adeкъ aпъ шi ȣsкatȣ) aȣ фъкȣtȣ neînчetatȣ niште inвaziȣnї, ȣnȣлȣ în peџiȣnȣлȣ aлtȣia, întoкmaї ка doъ statȣpї inamiче кape фaкȣ neînчetatȣ inвa-ziȣne ȣnȣлȣ în пъmîntȣлȣ aлtȣia.

Epa шi sîntȣ џeoлoџiї кape aȣ zisȣ къ dintp'aчeste doъ, adeкъ dintpe mape шi kontinentȣ, mapea a skimвatȣ niвeлȣлȣ съȣ de лa кpeaцiȣ-nea пъmîntȣлȣї пînъ акȣmȣ. Eї aȣ пpetinsȣ къ Очеanȣлȣ a акопepitȣ odatъ toatъ sȣпpaфaцa пъ-mîntȣлȣї пînъ лa înълцimea mȣnцiлopȣ шi пe ȣpmъ s'a petpasȣ шi a лъsatȣ ȣpmeлe пpezenцeї saлe пe aчeastъ înълцime, пpin pъmъшiцe de animaлe mapine кape лe гъsimȣ пe вîpфȣpiлe a-чestopȣ mȣnцї. Dapȣ o mape гpeȣtate съ пpe-zintъ акȣmȣ, adeкъ: чe a deвenitȣ aчeastъ кътъ-цime imensъ de aпъ? Къчї Laplace a калкȣлatȣ къ aчeastъ кътъцime de aпъ konpinde o masъ de aпъ екȣaлъ кȣ sȣte de miлioane miлe кȣвiчe! O кътъцime mȣлtȣ maї mape de кîtȣ aчeea a очеanȣлȣї актȣaлȣ. Oape esistъ în sînȣлȣ пъ-mîntȣлȣї atîta каверne (гoлiчiȣne) ȣnde s'a stpi-кopatȣ aчestȣ очеanȣ antedȣлȣвianȣ? Asta nȣ s'a doвeditȣ, niчї nȣ e пpoваBiлȣ. Пînъ кîndȣ oa-menii шi aȣ înкinȣitȣ къ пъmîntȣлȣ este ȣmплȣtȣ înъȣntpȣ кȣ aпъ, totȣ aȣ пȣtȣtȣ ȣnii съ'шi ima-џine къ aчeastъ aпъ s'a tpasȣ în sînȣлȣ пъmîn-tȣлȣї, dapȣ акȣmȣ къ шtimȣ къ în sînȣлȣ пъmîn-tȣлȣї se aфлъ ȣnȣ фoкȣ etepnȣ în кapeлe toate metaлeлe шi minepaлiлe pъmînȣ topite; акȣmȣ ziчemȣ, este o mape кȣestiȣne: ȣnde s'a adȣsȣ aчestȣ imensȣ очеanȣ antedeлȣвianȣ кape e aкo-пepitȣ toatъ sȣпpaфaцa пъmîntȣлȣї пînъ лa în-ълцimea mȣnцiлopȣ чeлopȣ maї џiganтiчї?

Oape пȣtemȣ съ пe imaџinъmȣ къ aчeastъ кътъцime de aпъ, *s'a пepdȣtȣ* пpin eвапopaцiȣne? Nічї asta nȣ se poate; къчї шtimȣ акȣmȣ, къ кътъцimea de aпъ кape очеanȣлȣ o пepde în toate ziлeлe пpin eвапopaцiȣne, iї peвine înaпoї пpin плoї шi aпeлe pîȣpiлopȣ кape se вapsъ neînче-tatȣ întp'însȣлȣ. Asta este o чipкȣлaцiȣne etepnъ în кape aпa niчї nȣ se пepde, niчї nȣ se mъ-peшte. Aшa dapȣ iapȣ pъmîne кȣestiȣnea чe a deвenitȣ очеanȣлȣ antedeлȣвianȣ?

Aчeste deфiкȣлtъцї шi mȣлte aлteлe, aȣ фъ-кȣtȣ къ maї toцї џeoлoџiї din ziлeлe noastpe aȣ adoпtatȣ ideea къ nȣ очеanȣлȣ, чi шi kontinen-tȣлȣ a skimвatȣ poziцiȣnea sa în papoptȣ кȣ очеanȣл. Adiкъ eї ziкȣ къ очеanȣлȣ nȣ epa niчї odatъ maї mape de кîtȣ акȣmȣ, însъ atȣnчї пъpцї mapї de kontinent epaȣ шi eлe шi sȣв aпъ; s. e. toatъ Eȣpопa кȣ mȣnцiї sъї d'акȣmȣ epa sȣв aпъ, adiкъ aчeштї *mȣnцї* n'aȣ esistatȣ atȣnчї. Dapȣ пe ȣpmъ, îndatъ s'a pidiкatȣ пъpцї mapї de de-sȣвtȣлȣ aпeї eшindȣ пeste aпъ шi fopmîndȣ mȣnцї mapї. Aпoї fiindȣ къ stpateлe кape se aфлъ акȣmȣ пe вîpфȣpiлe *mȣnцiлopȣ* epaȣ odatъ sȣв aпъ, de aчeea гъsimȣ în aчeste stpate niште pe-mъшiцe de animaлe mapine fosiлe. Dapȣ кaȣza pidiкъpeї aчestopȣ mȣnцї epa gazeлe sȣвtepane фepвinte кape înkonцiopȣ чentpȣлȣ înfoкatȣ aлȣ пъmîntȣлȣї шi кape întъpъtindȣ-se, se întinde шi лȣкpezȣ atȣnчї кa вaпopȣлȣ aпeї, adiкъ aпъ-sîndȣ к'o фopцъ коvîpшitoape, коaжa пъmîntȣлȣї кape лe înkonцiopȣ o pidiкъ шi *пpodȣкȣ* aшa eшipea *mȣnцiлopȣ*.

O mȣлцime de deskoпepipї џeoлoџiче кape s'a фъкȣtȣ în timпȣлȣ nostpȣ, a konfopmatȣ aчea-stъ idee. Eлe aȣ apъtatȣ пpin фапte netъгъdȣite къ sîntȣ întp'adeвъpȣ пe пъmîntȣ, niште локȣpї кape s'aȣ disлoкatȣ adiкъ ȣneлe s'aȣ sȣitȣ din niвeлȣлȣ лopȣ пpimitiвȣ, пe кîndȣ aлteлe s'aȣ лъ-satȣ în жosȣ; џeoлoџiї шtiȣ акȣmȣ înкъ maї mȣлtȣ adiкъ шtiȣ съ пpeцȣeaskъ eпoкa în кape s'a în-tîmплatȣ aчeste pidiкъpї, пpin ȣpmape шtiȣ съ

апреџȣіаѕкъ вîрѕta diferiцiлорȣ mȣnџî. Кънд дȣпе diferinџа рътъшиџелорȣ органиче че se aflъ întр'ачещî mȣnџî, съ поate deosebi diferite епоче а пъмîntȣлȣî în каре а тръitȣ ачесtе diferite анimaле, прин ȣрmаре se поate пречиза шi епочеле ешiреî ачеstорȣ mȣnџî.

Комȣnікаџiȣnî ѕчientifiче mічî.

Ȣnȣ корпȣ отепескȣ кȣріоѕȣ.

Газета de Прага, рапортъ despre о продȣкџiȣne кȣрioaѕъ каре а арътат'о ла Берлінȣ ȣnȣ omȣ înaintea ȣneî komisiȣne компȣѕъ de oamenî de шtiinџе. Ачеstȣ omȣ se нȣmeшte Manaux шi Петропoлisȣ. Елȣ а inвitatȣ дъȣnъzi о mȣлџime de mediчî ка съ se înкрединџeze къ елȣ este în stape а продȣче кȣ корпȣлȣ съȣ niште mішкърî estpaopdinape, aвiea кредівіле, пȣtemȣ съ zічemȣ de sпepiatȣ шi кеарȣ пеsȣпортавілȣ пентрȣ окiî ѕпектаторiлорȣ. Медічiî asistanџî, аȣ декларatȣ къ eî n'аȣ възȣtȣ, нічî n'а крезȣtȣ ла asemenea торtокерî а memврiлорȣ ȣnȣî корпȣ de omȣ. D. Manaux este d'o вîрѕtъ de 21 de anî, корпȣлȣ съȣ este d'o fъntȣръ регȣлатъ, mȣшкiî съî sîntȣ foapte tapî; елȣ este d'o талie mікъ, аре окiî negpiî шi пърȣ оакешȣ. Артiкȣлаџiȣniле (gleснile) корпȣлȣî съȣ, кîndȣ sîntȣ în odinъ, арътȣ fopme opdinape, însъ прin diѕлокаџiȣne saȣ лȣкpape, ачесtе артiкȣлаџiȣne аȣ ажȣnsȣ а fi аша de слъвite, în кîtȣ ачеstȣ omȣ este în stape съ disлоче (съ пȣie ла ȣnȣ алtȣ локȣ) oaseле корпȣлȣî съȣ, ȣnde врea, dîndȣ аша корпȣлȣî съȣ felȣpimî de позiџiȣnî foapte вizape. Аша dap, ачеstȣ omȣ în totȣ minȣtȣлȣ 'шî skpînteшte о mînъ saȣ ȣnȣ пiчiорȣ, saȣ ȣnȣ ȣnȣ деџetȣ шi iapȣ дȣпе ȣnȣ minȣtȣ ле пȣне ла локȣ fъръ дȣрере, fъръ греȣtate шi fъръ нічî о сȣfepinџъ saȣ о konseкȣinџъ неплъкȣtъ. Dapȣ пȣtepea каре о аре ачеstȣ tînърȣ asȣпра шȣmкiлорȣ съî, este ȣnȣ чева mipакȣлоsȣ. Аша s. e. а лȣatȣ елȣ кȣ пinteна чizmeî saле niште картofî dintр'о fapfȣpie шi înвîrtind пiчiорȣл песте капȣл съȣ, 'î а пȣsȣ вiчinȣлȣî съȣ în гȣръ! Алтъ datъ stînd în пiчioape, îî а datȣ чine-ва ȣnȣ пахарȣ кȣ вinȣ, atȣnчî а întopsȣ елȣ ȣnȣ пiчiорȣ шi пе талпа пiчiорȣлȣî 'î а пȣsȣ чine-ва ачеstȣ пахарȣ пе каре л'а adȣsȣ ла гȣръ прin пiчiорȣ рътȣрnatȣ кȣ талпа în sȣsȣ, fъръ съ se верse din пахарȣ mъкарȣ о пiкътȣръ. Iap алтъ datъ, totȣ stîndȣ în пiчioape, а aплiкatȣ корпȣлȣ съȣ îndъpъtȣ, а пȣsȣ капȣлȣ întpe amîndoъ пiчioapeле, îлȣ а pidiкatȣ în sȣsȣ pizîndȣ шi аша s'а пlimвatȣ în saлъ ка ȣnȣ monstpȣ џiindȣ капȣлȣ съȣ în sȣsȣ întpe amîndoъ пiчioapeле. Елȣ este în stape, прin воinџа лȣî, съ fакъ къ toate intestineле (маџеле) saле se împingȣ de ла вȣртъ ла пеntȣ шi съ ловеаѕкъ fpȣntea sa кȣ деџeteле ȣnȣî пiчiорȣ пе кîndȣ пе челȣлалtȣ пiчiорȣ este dpentȣ пеmішкatȣ пе пъmîntȣ. Ачесtе шi алte mішкърî, ле face кȣ о mape ȣшȣpinџъ шi кеарȣ елеганџъ.

Ȣnȣ Ȣраганȣ deosевitȣ.

De ла орашȣлȣ Rostov лîngъ Don în Рȣsia, se skpie къ niminea нȣ 'шî adȣче aminte къ s'apȣ fi възȣtȣ ȣnȣ Ȣраганȣ аша de tape ка ачелеа каре s'а ivitȣ аколо în ziлеле de 11 шi 12 Ianȣapie anȣлȣ ачеsta. Акоперiшȣрî soлidе але касeлорȣ, кошȣрî, ȣшî, порџî, гардȣрî шi челе-лалtе toate, zвȣраȣ în аерȣ. pidiкate шi џinȣte прin пȣtepea estpaopdinaръ а ачеstȣî Ȣраганȣ. Крȣчеле de fepȣ каре staȣ пе вîрfȣpiле вiserічiлорȣ, s'аȣ îndoitȣ шi s'аȣ рȣntȣ. Опtȣ-zeчî de коръвiî înкъркate кȣ лemne saȣ рȣntȣ din ланџȣpiле лорȣ шi s'аȣ нeкatȣ. О mȣлџime de oamenî аȣ къzȣtȣ în апъ шi s'аȣ 'нeкatȣ. Totȣ d'o datъ Ȣраганȣлȣ гonindȣ fieaџа кътpe порtȣ, а рȣntȣ о mȣлџime de васе че s'аȣ aflatȣ аколо шi а продȣsȣ о пагȣвъ maî mȣлtȣ de кîtȣ 10,000 рȣвле de apџintȣ. Dapȣ în zioa ачеаsta, а domnitȣ ȣnȣ asemenea Ȣраганȣ mape шi ла орашеле Таганрогȣ шi Niколаieвȣ. În челȣ дȣпе ȣрmъ орашȣ, Ȣраганȣлȣ а арȣнкatȣ mȣлte коръвiî în mape шi ле а 'нeкatȣ.

Обсерваџiȣniле meteopoлоџiче ла Бȣкȣрещî de ла 22—28 Fеврȣapie.

Temпepatȣpa дȣпъ tepmometpȣ лȣî Reaumure în ȣmбръ.

	Dimiн. ла opa 6,	d. am. ла opa 4,	sеаpa ла opa 10.
Ла 22	0	5	0
Ла 23	5	10	2
Ла 24	0	10	2
Ла 25	0	5	3
Ла 26	1	11	3,5
Ла 27	1	10	3
Ла 28	2	10	3
Temпepatȣpa de mizлокȣ	1, 2 ла 6 dim.	8. 7 ла 4 d. am.	2, 3 ла 10 sеаpa.

Баpometpȣлȣ а вapiatȣ întpe 331 лiniî de Парisȣ шi întpe 335; нȣmaî о zi а плоаtȣ.

Tiпъpitȣ în Tiпografia Колеџiȣлȣî Sf. Sава.